

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/133/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210869
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119210869.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobkyne: M. O., P. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX, 082 76 Torysa, zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154 Bratislava-mestská časť Staré Mesto, Mýtna 48, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie 334,49 EUR, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietť.
- III. Priznávať žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 18.06.2019 sa voči žalovanému domáhala zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 334,49 EUR do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
2. Žalovaný žiadal žalobu, ako nedôvodnú zamietnuť.
3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobkyne, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu 14Csp/327/2017 zistil tento skutkový stav:
4. Žalovaný v konaní pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 14Csp/327/2017, ako právny nástupca veriteľa Consumer Finance Holding a.s. sa voči žalobkyni domáhal nároku na zaplataenie nesplatennej časti spotrebiteľského úveru vo výške 1.724,79 EUR. Právny predchodca žalovaného a žalobkyňa dňa 20.05.2014 uzatvorili zmluvu o pôžičke, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 1.600 EUR s uvedením celkovej čiastky, výšky splátky, počtu splátok, celkových nákladov spotrebiteľa, RPMN, priemernej hodnoty RPMN, ako aj ročnej úrokovej sadzby. V uvedenom konaní bolo preukázané, že žalobkyňa v prospech právneho predchodcu žalovaného titulom splátok úveru realizovala úhrady v celkovej výške 439,70 EUR.
5. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 25.01.2019 vyhovel žalobe iba v časti nesplatennej istiny úveru vo výške 1.160,30 EUR, vrátane úroku z omeškania s odôvodnením, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písmena j) a f) zákona č. 129/2010 Z.z., a to termín konečnej splatnosti úveru, vrátane predpokladov použitých pre výpočet RPMN. Súčasne dospel k záveru o neplatnosti zmluvy v časti zmluvného úroku pre rozpor s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka.

6. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 22.02.2019.

7. V žalobe žalobkyňa uviedla, že s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., jej vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

8. Keďže ako spotrebiteľka úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 334,49 EUR, zodpovedajúcej sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatiť.

9. Žalovaný žiadal žalobu, ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedol, že na uplatnenie nároku titulom primeraného finančného zadosťučinenia voči nemu nie je splnená ani jedna zákonná podmienka predpokladaná ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

10. Úverová zmluva predstavuje dvojstranný dokument so zmluvnými podmienkami, na ktorých sa strany zmluvy vzájomne dohodli a zaviazali sa ich dodržiavať. Bezúročnosť úveru nepredstavuje porušenie práv spotrebiteľa v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. Bezúročnosť úveru založila žalobkyňa v pozícii dlžníka s úverovej zmluvy vrátiť veriteľovi len výšku ním poskytnutého úveru, ktorú do dnešného dňa nevrátila. Bezúročnosťou úveru však žiadne práva žalobkyne, ktoré jej priznáva zákon č. 250/2007 Z.z. porušené neboli. Okrem iného úverová zmluva bola uzatvorená medzi žalobkyňou a jeho právnym predchodcom Všeobecnou úverovou bankou a.s., ako veriteľom. Žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval, a teda sa nemohol dopustiť porušenia práv žalobkyne.

11. Žalobkyňa navyiac nemá v tomto spore aktívnu legitímáciu, nakoľko predpokladom priznania finančného zadosťučinenia je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľa. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle vyššie citovaného ustanovenia treba rozumieť aktívne konanie spotrebiteľa a úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práv alebo povinnosti určených na ochranu spotrebiteľov.

12. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Žalobkyňa si predmetnou žalobou v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., uplatnila nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume, v ktorej bola žaloba žalovaného zamietnutá (konanie zastavené) v konaní vedenom pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 14Csp/327/2017, v ktorom sa žalovaný domáhal voči žalobkyňi nároku na splatenie úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z.

14. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného

zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok KS v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017, sp. zn. 20Co/192/2016, sp. zn. 7Co/78/2017, sp. zn. 25Co/59/2017).

15. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

16. Ak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

17. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovené zákonom č. 250/2007 Z. z., má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

18. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa, ako spotrebiteľ si voči žalovanému ako dodávateľovi v konaní pod sp. zn. 14Csp/327/2017 úspešne uplatnila porušenie svojich spotrebiteľských práv upravených zákonom č. 129/2010 Z.z. v spojení s ustanovením § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Pre úplnosť dodáva, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z.

19. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nie len vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatneného nároku, teda na úspešne uplatnenie práva postačuje aj to, keď spotrebiteľ vyjadrí nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.11.2017 pod sp. zn. 20Co/192/2016).

20. Žalobkyňa v konaní vedenom pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 14Csp/327/2017 namietala bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru pre absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy, ako aj rozpor uplatneného úroku s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že si v základnom konaní úspešne uplatnila obranu proti nároku žalovaného, na základe ktorej súd dospel k záveru o jeho nedôvodnosti nad rozsah nesplatenej istiny úverových prostriedkov.

21. V danom prípade neobstojí námietka nedostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v predmetnom spore. Je síce nesporné, že neformuloval zmluvu o spotrebiteľskom úvere v predmete konania 14Csp/327/2017, avšak do konania vstúpil na základe zmluvy o postúpení pohľadávky ešte v čase pred realizáciou procesného postupu súdu doručenia žaloby žalovanej (žalobkyni). Napriek obrane žalobkyne, žalovaný zotrval na nároku pôvodne uplatnenom jeho právnym predchodcom v plnom rozsahu, s výnimkou nákladov za vymáhanie vo výške 7,44 EUR majú za to, že predmetná zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti predpokladané zákonom o spotrebiteľských úveroch.

22. S poukazom na všetky okolnosti prípadu súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 EUR. V porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k zmenšeniu majetku, napr. preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti a ani priamo k vyhrážkam a zastrášaním zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jej psychiku, či rodinný život.

23. Druhou skutočnosťou, ktorú súd vzal do úvahy pri rozhodovaní o výške primeraného zadosťučinenia bolo to, že žalobkyňa doposiaľ nesplatila ani istinu poskytnutého úveru, čo nesporne vyplýva zo žaloby v konaní vedenom pod sp. zn. 14Csp/327/2017. S poukazom na vyššie uvedené preto súd prvej inštancie nepovažoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške uplatnenej žalobkyňou.

24. V danom prípade primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 100 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľov od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok KS v Prešove zo dňa 24.05.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016).

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

28. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

29. Civilný sporový poriadok nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľství C. H. Beck).

30. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

31. Keďže predmetom konania bol nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

32. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sumy primeraného finančného zadosťučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).